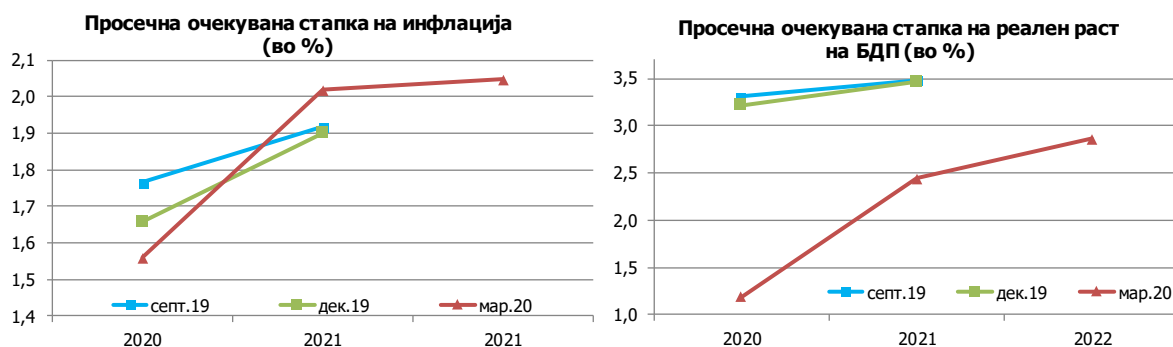

Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП

- март 2020 г. -

Анкетата за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП¹ за периодот 2020 – 2022 година, спроведена во март², не упатува на позначителни промени во очекувањата за просечната стапка на инфлација, додека во однос на очекуваниот раст на БДП, Анкетата покажува надолни ревизии на очекувањата, приспособување коешто економските аналитичари главно го објаснуваат со ефектите од глобалната криза предизвикана од пандемијата на корона-вирусот, ковид-19.

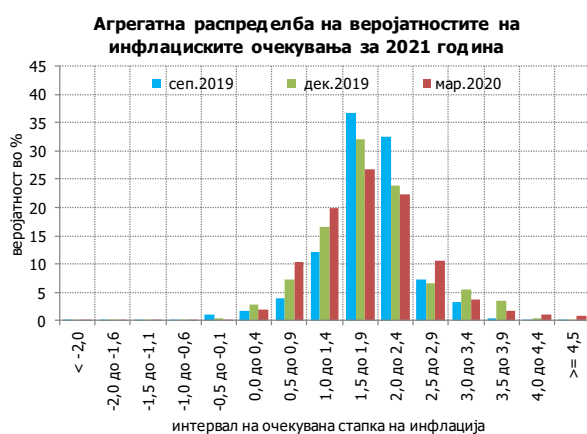
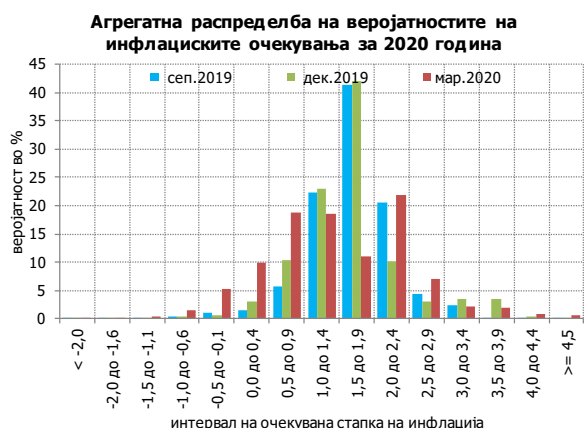
Во однос на **инфлацијата**, просечните очекувања за 2020 и 2021 година во основа се непроменети во однос на претходната анкета и упатуваат на просечна стапка од 1,6% во 2020 година, односно 2% за 2021 година, а инфлација од околу 2,0% се очекува и во 2022 година. Во поглед на **економската активност**, во споредба со претходната анкета, анкетираниите аналитичари очекуваат понизок реален раст на БДП во анкетираниот период. Тековно, анкетираниите аналитичари очекуваат раст од 1,2% во 2020 година (надолна ревизија од 2,0 п.п.) и раст од 2,4% во 2021 година (надолна ревизија од 1,1 п.п.), додека во 2022 година се очекува умерено забрзување на стапката на раст на 2,9%. Испитаниците ги поврзуваат ваквите очекувања со: глобалната криза од вирусот ковид-19, неизвесната странска побарувачка и нејзиното влијание врз домашната економија, намалувањето на домашната побарувачка, како и неизвесноста поврзана со парламентарните избори оваа година којашто би се одразила преку воздржаност на домашните инвеститори и пониска кредитна активност. Од друга страна, аналитичарите очекуваат дека преземените монетарни и фискални мерки, приемот во НАТО, отпочнувањето на преговорите за пристап во ЕУ, како и продолжувањето со капиталните проекти во патната и железничката инфраструктура ќе имаат позитивно влијание врз растот во наредниот период.

¹ Во 2017 година, Народната банка на Република Северна Македонија направи промена во анкетното истражување „Анкета за инфлациските очекувања“, коешто е преименувано во „Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП“, чијашто нова структура го следи кварталниот прашалник за професионални прогнозери (Quarterly Survey of Professional Forecasters, https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/survey_of_professional_forecasters/html/index.en.html), што го спроведува Европската централна банка (ЕЦБ), а воедно ја промени и структурата на примерокот, којшто сега е составен само од економски експерти.

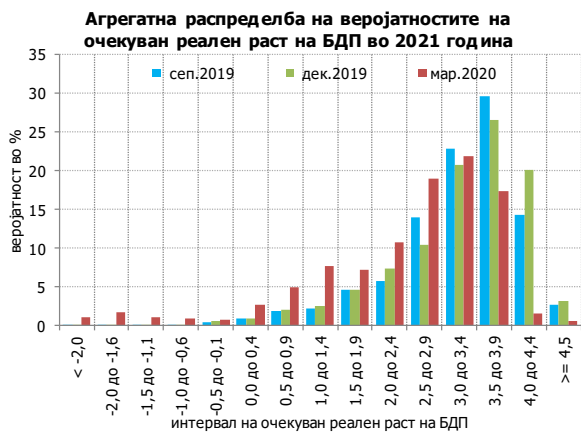
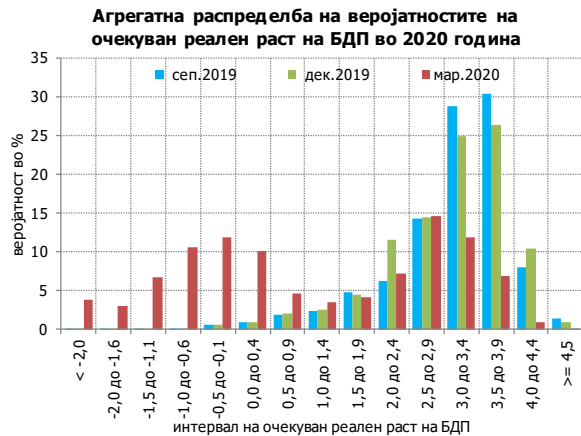
² Анкетата се спроведуваше во периодот од 10 до 25 март 2020 година, односно очекувањата на испитаниците се формирани во период на пандемија на корона-вирусот, воведување вонредна состојба во државата, како и воспоставување монетарни и фискални мерки за борба против пандемијата и намалување на негативните ефекти врз домашната економија.

Во рамките на Анкетата испитаниците даваат и свој поглед за **распределбата на веројатноста за остварување определени стапки во зададен интервал**. Овие оценки се користат за создавање на агрегатната распределба на веројатностите³. Агрегатната распределба на веројатностите за остварување на дадените стапки на инфлација и БДП во петнаесет интервали се прикажани на следниве графикони, а резултатите главно се совпаѓаат со стапките коишто ги очекуваат испитаниците.

Во согласност со очекувањата за **стапката на инфлација**, како и неизвесноста од влијанието од глобалната пандемија, во однос на претходната анкета, распределбата на веројатностите упатува на поместувања во однос на централната вредност, и тоа во двете насоки, односно кон интервалите со повисоки и со пониски вредности од просечната очекувана стапка за 2020 година. Испитаниците ги наведуваат неизвесноста и надолните ризици од кризата предизвикана од корона вирусот, падот на цената на нафтата на светските берзи и пониската домашна потрошувачка како фактори коишто би придонеле за намалување на стапката на инфлација. Од друга страна, своите очекувања за нагорни притисоци на инфлацијата ги поткрепуваат со шоките предизвикани од страна на побарувачката и понудата, како и нарушените трговски канали. За 2021 година, распределбата на веројатностите исто така бележи мало поместување, во двете насоки, во однос на интервалот на просечната очекувана стапка.

³ Агрегатната распределба на веројатностите претставува просек од оценетите веројатности од испитаниците за секој интервал на очекувана стапка на инфлација и стапка на раст на БДП.

Споредбата на очекувањата за **стапката на раст на БДП** за 2020 година со распределбата на веројатностите упатува на поизразени поместувања на веројатностите во надолна насока, па дури и во зоната на негативните интервали, што претходно не беше случај. Ваквите поместување се во согласност со пониските просечни очекувања за раст на домашната економија од 1,2% во 2020 година. За 2021 година, слично на надолните очекувања, и распределбата на веројатностите укажува на поместувања кон интервалите со пониски вредности.